

עם מסורת הש"ס
על המסורת

גיליון הש"ס

גמ' שדי פותיהו. על
דף מס פ"א טו"ז ד"ה
ואין קרשים:

תורה אור השלם

א) ויהי ויהי מלפניה
ויהי ויהי מלפניה
על ראשו אל
הפסוק האחר בן
יהי לשיעור לשני
המקצעות יהיו:
(מסכת ב"ב ט"ז)

ב) עניניו הפנים

הקדמים מלפניה הפנים
עד אשר תהיה מאד
מאד העיר אשר מצד
צורתו (ויהי על ים
העיר: ב) הפסוק מפו
נכרתו והעם יצרו נדר
(ירמיהו י"ג כ"ג ט"ז)

ג) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
הענין ששה קרשים:
לשני קרשים העשה
למקצעות המושקן
במקצעות:

ד) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
הקצות המושקן:
(מסכת ב"ב ט"ז)

ה) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן ויהי
לשני קרשים המושקן
השם המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

ו) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
לשני קרשים המושקן
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

ז) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

ח) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

ט) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

י) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

יא) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

יב) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

יג) ויהי ויהי

ויהי ויהי ויהי ויהי
ענין ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן אהם:
אחד ויהי ויהי האחת
שמה ויהי ויהי האחת
ויהי ויהי ויהי ויהי
הקצות המושקן בן
אחת לכל ויהי ויהי:
(מסכת ב"ב ט"ז)

אמר שמואל ביתדות. לא היו מקורות מלמטה אלא ימדות היו וריוס
זמין כעין אותן שלטו העשויות להביא ענינם. ולי נראה פי' דלענין
כמו... אהב דספרי האמור גממות (ג) והוא לואוין' זע"ל
שמעקע מקל אחד נראה ונשך צו דמי הקומטרס והכי קולמר רב
כהנא נצטבי לא היה נותן ריוס בין
כל סדרא וסדרא דקאמרת למתוך
שהסדר גבוה ג' קרשים כל אחד
רצבו אמה ותלי ומוטבי קצר שהוא
אמה של עובי עמי ולא היה נופלת
זו על זו אלא מוטבי עמי שורות של
שלש שנים¹² זו אצל זו כמין אטבי עמי
לענות האטבא סמוכות זו לזו כן מוטבי
לראש העגלה האחת ומחזקות זו את
זו ומנאל מקום מוטב הסדר צ' אמות
וכן עושה לראש השני ואמת הריוס
באלמנע ופרכין הילכא מנע להו
לקרשים אגבא דעגלה והא עגלה
גופה מקורה הוא ומינה צדיהן
וציניהן כו' דכפרי ולשון רבתי אין
לשון הירוסא נראה כפירושן ולמה
הזכירו אותן טעמה כאן לשלחו פניהו
לקרשים צענתי סדרים הפנימיים? אלא
יהו צענתיים מכוננין זו כנגד זו
וזהו הוא אומר תמו נכרתו. מה
מנו הנאמר להלן לשון כליה אף
ממס האמור כאן לשון כליה: שניא
יהודי. כולן שוות: דלא צייתי דנסרא.
קרב אחד מצי' תמיכות: דלא
ציישצוהוניהו. אחד לפניו ואחד לתוך
אלא מוטבי הקרשים מכוננין זה אל
זה שיעמדו הקרשים מכוננין עוביה של
זו כנגד עוביה של זו: ואתי' פותיהו
דהני ובפלא סומבא דהני. שכסהוטי
שעה קרשים למענד מנאל רסחן תשע
אמות והקשקש רעזו צ' מנאל שמה
הכותל ואזי אמה לצפון ותלי אמה
לדרום ומציא שני קרשים אחד למקצוע
זה ואחד למקצוע זה ומוטבין אצל
השם ורומבו הקרש אמה ותלי מנאל
מצי האמה מנאל וסותם סחרון קרש
מעריב והאמה מנאל עובי של קרש
הדרומי סחרון מנאלו הזויות שני
מנחון שני מותין הקרשים סמוכין יחד
וכן לצפון: האי עיי' דהאי נפיק. דמיון

דקרש אחד שדרום וצפון למעלה כלה צעבו וקרש שהוא נותן נמקצוע רצב אמה ותלי
צולט ויואל לדרום מלמעלה כיו מעציו של דרומי וכן לצפון: דשי' דהו. לרוב צ' קרשים
צמקצוע רצב אמה ותלי מנאל רצב הקרש של מקצוע
מרחקן שלא יהיו צולטין: כיו שזרים. ההרים הללו כיו משופעין (מז' לדרים): בנם היה עומד.
שחמך שהקרשים
כולן נמנעין צלדתי לנפון למענד ולרוביה היו נותנו ומצרים לשלש רימות ואין לך אומן יכול לעשות
כן וכנס היה נכפץ
מאליו: ד' עשר לאיגרא. לרוב חלל המשכן שהוא צ' אמות: דרבי יהודה. דלמר למעלה כלין עוביין
של קרשים לכאפע
אין ממעטין זריעות וכשפושקן לרצב המשכן נופלות תשע אמות לצפון ומכסין ט' אמות לקרשים
מנחון ואמה של
אדנים מגולה שהאדנים צבון אמה ותולטין הם והקרשים מרויח למטה באלמנע מצי אמה רצב
גבוה אמה ושאר
מצי אמה לכלן ומצי אמה לכלן והן שמי ידוע לקרש האחד¹⁶ ומכסין מן הידות מנחון ומשמי
צדיהן לרוב על עובי
דופני האדן כשטען שתי הידות צענתי אדנים כדי שיהיו עוביין תכופות ומשולבות אשה אל
האמה ולא יהא עובי
האדן מפסיק צינין: דרבי ביהודה. דלמר אף מלמעט עוביין אמה מנעט עובי הקרשים הדרומיות
האלפניות שמי
צדוקן צלדתי לנפון למעלה כלה צעבו וקרש שהוא נותן נמקצוע רצב אמה ותלי
צולט ויואל לדרום מלמעלה כיו מעציו של דרומי וכן לצפון: דשי' דהו. לרוב צ' קרשים
צמקצוע רצב אמה ותלי מנאל רצב הקרש של מקצוע
מרחקן שלא יהיו צולטין: כיו שזרים. ההרים הללו כיו משופעין (מז' לדרים): בנם היה עומד.
שחמך שהקרשים
כולן נמנעין צלדתי לנפון למענד ולרוביה היו נותנו ומצרים לשלש רימות ואין לך אומן יכול לעשות
כן וכנס היה נכפץ
מאליו: ד' עשר לאיגרא. לרוב חלל המשכן שהוא צ' אמות: דרבי יהודה. דלמר למעלה כלין עוביין
של קרשים לכאפע
אין ממעטין זריעות וכשפושקן לרצב המשכן נופלות תשע אמות לצפון ומכסין ט' אמות לקרשים
מנחון ואמה של
אדנים מגולה שהאדנים צבון אמה ותולטין הם והקרשים מרויח למטה באלמנע מצי אמה רצב
גבוה אמה ושאר
מצי אמה לכלן ומצי אמה לכלן והן שמי ידוע לקרש האחד¹⁶ ומכסין מן הידות מנחון ומשמי
צדיהן לרוב על עובי
דופני האדן כשטען שתי הידות צענתי אדנים כדי שיהיו עוביין תכופות ומשולבות אשה אל
האמה ולא יהא עובי
האדן מפסיק צינין: דרבי ביהודה. דלמר אף מלמעט עוביין אמה מנעט עובי הקרשים הדרומיות
האלפניות שמי

אמה לכלן ואמה לכלן ואמה לכלן ואמה לכלן ואמה לכלן ואמה לכלן ואמה לכלן ואמה לכלן
ותו לא שחרי עובי הקרשים מיטע זה אמה: בזהריותיה. מצי היריעה סרוחה ומנברותיה אמה ממנה
לכות האדנים ואמה נגרת:
ושפיליה. שולי צדיהן של הימה יריעה של אמהי נגרת צלדתי: החוצים היו קרשיים. כמו שפירשמי
מצי אמה צלדתי לנפון למעלה כלה צעבו וקרש שהוא נותן נמקצוע רצב אמה ותלי
צולט ויואל לדרום מלמעלה כיו מעציו של דרומי וכן לצפון: דשי' דהו. לרוב צ' קרשים
צמקצוע רצב אמה ותלי מנאל רצב הקרש של מקצוע
מרחקן שלא יהיו צולטין: כיו שזרים. ההרים הללו כיו משופעין (מז' לדרים): בנם היה עומד.
שחמך שהקרשים
כולן נמנעין צלדתי לנפון למענד ולרוביה היו נותנו ומצרים לשלש רימות ואין לך אומן יכול לעשות
כן וכנס היה נכפץ
מאליו: ד' עשר לאיגרא. לרוב חלל המשכן שהוא צ' אמות: דרבי יהודה. דלמר למעלה כלין עוביין
של קרשים לכאפע
אין ממעטין זריעות וכשפושקן לרצב המשכן נופלות תשע אמות לצפון ומכסין ט' אמות לקרשים
מנחון ואמה של
אדנים מגולה שהאדנים צבון אמה ותולטין הם והקרשים מרויח למטה באלמנע מצי אמה רצב
גבוה אמה ושאר
מצי אמה לכלן ומצי אמה לכלן והן שמי ידוע לקרש האחד¹⁶ ומכסין מן הידות מנחון ומשמי
צדיהן לרוב על עובי
דופני האדן כשטען שתי הידות צענתי אדנים כדי שיהיו עוביין תכופות ומשולבות אשה אל
האמה ולא יהא עובי
האדן מפסיק צינין: דרבי ביהודה. דלמר אף מלמעט עוביין אמה מנעט עובי הקרשים הדרומיות
האלפניות שמי

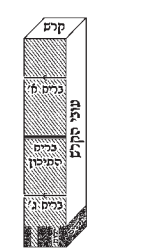
ש"ש (רש"י עיי' שפירש בגי' שלפנינו): [7] צ"ל הפנימיים (רש"י, וביה בכת"י): [8] וביהוה (דפ"ר):
[1] צ"ל א"ל קרש (גיליון) וביה בדפ"ר: [2] עיין שפה אמה בשם ספר קנאת סופרים אמת שיתר גיד' בתום:
[3] וכו' זה שיתר קרש שיהי דהו דל:

ד' עשר לאיגרא. כנולה שמעמא אמר דרוב המשכן י' אמות
וקשה לר"י דמנאל ליה להש"ס הא דילמא המשכן היה רחבו
י"א אמה והקרשים נאמר שלא היה עוביין אלא מצי אמה ושני קרשים
למקצועיה המשכן היו סומכות אמת אחר מנאל ואמת אחר מנאל ותלי
אמה העודפת נרצב הקרש כנגד
עובי הקרשים של ד' לפון ודרום ומצי
מזית למינר איפכא שמי' אמה לכלן
ותלי אמה (לכלן) הוא למנאלת סחרון
הכותל ואמה עובי להיות כנגד עובי
הקרש הדרומי והלפני ומומר ר"י
דמצי עולמים לפינן לה" עשה אורכו
ששים אמה ורומבו עשרים¹⁷ ה"נ צמקע
רצבו שלש אמות: [18] תנא בנא דיה
עובי. אומר ר"י להלכ דקאמר
צענתי המיכון היה מנאל ג' רמות
פלוגא צענתייה דלמנאלת המנעט
דהסמ¹⁹ אמר שלא היה כן אלא היו שם
מנעט שים למעלה אחד ממחיל
ממחיל אורך המשכן עד מצי והסני
ממחיל משם ואילן עד סוף הרום וכן
למטה היו שני ציניס כזה הענין אצל
האלפנייה היה הולך מרות מורה עד
רות מערה ומינין מן הקלה אל הקלה
ולא היה מקנין כל שלש רמות:
שמי

אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה שדי אורכיהו לפותיהו דמשכן כמה
הווי עשרין ותמני דל עשר לאיגרא פשא להו מ' להאי גיסא ומ' להאי גיסא
לר' יהודה מיגליא אמה דאדנים לר' נחמיה מיגליא אמה דקרשים שדי פותיהו
לאורכא דמשכן כמה הווי ארבעין דל תלתין לאיגרא פשא להו י' לר' יהודה
מכסיא אמה דאדנים לר' נחמיה מיגליא אמה דאדנים²⁰ ועשית יריעות עזים
לאהל וגו' אורך היריעה האחת שלשים באמה וגו' שדי אורכיהו לפותיהו דמשכן
כמה הווי תלתין דל עשר לאיגרא פשא להו עשר להאי גיסא ועשר להאי גיסא
לר' יהודה מיכסיא אמה דאדנים לר' נחמיה מיגליא אמה דאדנים תניא נמו
הכי²¹ והאמה מזה והאמה מזה בעודף לכמות אמה של אדנים דברי ר' יהודה ר'
נחמיה אומר לכמות אמה של קרשים²² שדי פותיהו לאורכיהו דמשכן כמה
הווי מ' וארבע דל תלתין לאיגרא פשא להו ארבע סרי דל תרתי לכפלא דכתיב
²³ וכפלת את היריעה הששית אל מול פני האהל פשא להו תרתי סרי בשלמא
לר' יהודה היינו דכתיב²⁴ חצי היריעה העודפת תסרח אלא לר' נחמיה מאי
תסרח תסרח מתברותיה תנא דבי ר' ישמעאל למה משכן דומה לאשה שמהלכת
בשוק ושפוליה מהלכין אחריה²⁵ תר חרוצים היו קרשים וחלולים היו האדנים
ונראין

דקרש אחד שדרום וצפון למעלה כלה צעבו וקרש שהוא נותן נמקצוע רצב אמה ותלי
צולט ויואל לדרום מלמעלה כיו מעציו של דרומי וכן לצפון: דשי' דהו. לרוב צ' קרשים
צמקצוע רצב אמה ותלי מנאל רצב הקרש של מקצוע
מרחקן שלא יהיו צולטין: כיו שזרים. ההרים הללו כיו משופעין (מז' לדרים): בנם היה עומד.
שחמך שהקרשים
כולן נמנעין צלדתי לנפון למענד ולרוביה היו נותנו ומצרים לשלש רימות ואין לך אומן יכול לעשות
כן וכנס היה נכפץ
מאליו: ד' עשר לאיגרא. לרוב חלל המשכן שהוא צ' אמות: דרבי יהודה. דלמר למעלה כלין עוביין
של קרשים לכאפע
אין ממעטין זריעות וכשפושקן לרצב המשכן נופלות תשע אמות לצפון ומכסין ט' אמות לקרשים
מנחון ואמה של
אדנים מגולה שהאדנים צבון אמה ותולטין הם והקרשים מרויח למטה באלמנע מצי אמה רצב
גבוה אמה ושאר
מצי אמה לכלן ומצי אמה לכלן והן שמי ידוע לקרש האחד¹⁶ ומכסין מן הידות מנחון ומשמי
צדיהן לרוב על עובי
דופני האדן כשטען שתי הידות צענתי אדנים כדי שיהיו עוביין תכופות ומשולבות אשה אל
האמה ולא יהא עובי
האדן מפסיק צינין: דרבי ביהודה. דלמר אף מלמעט עוביין אמה מנעט עובי הקרשים הדרומיות
האלפניות שמי

ש"ש (רש"י עיי' שפירש בגי' שלפנינו): [7] צ"ל הפנימיים (רש"י, וביה בכת"י): [8] וביהוה (דפ"ר):
[1] צ"ל א"ל קרש (גיליון) וביה בדפ"ר: [2] עיין שפה אמה בשם ספר קנאת סופרים אמת שיתר גיד' בתום:
[3] וכו' זה שיתר קרש שיהי דהו דל:

אמר כל מקום שתרצה
נחור וכבר נכתב וכו'
בפירוש דקיי' אמר כל
מקום שתרצה תחור אין
ואי לא מחיב. תרי
הורק מהיר' ליהי'
והי' באמצע ד' אמות
חייב פחות מדי אמות
ספור. פי' אם יש מקום
שחור עד שח בבי הצדדין
שהן תרי ד' אמות חייב
בטן שיש להו בצד זה ו'
אמות ובג אחר ב' אמות
אחרות הדי' שנמצא
מעבר ד' אמות ברה"י.
וקמיל' עשרות
מצטרפין אפי' דהי'
חולק בין ב' רישות
ההים. ולא אמרין
קלוגה כמו שהנחה.
לומר קלוגה הדי' טרם
נחור ד' אמות אלא כיו
שבורקת אחת הלך החפץ
ד' אמות ברה"י אפי'
שהן אמות משומנות ואין
ארבעתן רצופות ביחד
חייב. אמר ב' משהיה
דוב המעבר ד' אמות
הולך בין מקורה פסור דהא
ל' מלאת רובתן מן
המשכן ומינין להו (קלוגה)
ולכן הוא פסור לפי
שאנו דומה לרגלי מרוב.
ואקשינן איני הוא עגלות
שדיו מענות קרשי
המשכן מקורותיהו בומן
שוקרשים עליהן ואמר רב
משנה דרב חייא עגלות
חתיכות וביניהן וצדדין
ההן ופרכין כי אמר
רב לפי שאינו דומה
לרגלי מרוב ברה"י
קמא. פי' בומן שלא התי
העגלות קרשים אלא
החתיכות בלבד שאינה
מקורה כולה אבל כשינחורו
עליה כולם תשלישים
ותחא טיהא מקורה זה
אמר רב ואקשי' מדי
אורך העגלה כמה היא
ה' אמות רוחב כל קרש
אמה וחצי כמה קרשים
טותן בעגלה של שאינה
מוקפת יהי כי ארבה ה'
אמות רוחב ג' קרשים כל
קרש אמה וחצי ארבע
אמות וחצי נמצאת חצי
אמה חודפת העגלה על
הקרשים והן ג' טפחים כי
שדית כן קרש לקרש זה
העודף כלבר דמי ואפי'
בדוא תחאה עגלה כוליה
מקורה היא. ודחי רב מי
כסות קרשים רחבה היה
מטעם על העגלה אחרון
הוא מוח לתן. ואקשי' תו
סוף קרש טובי כל קרש
אמה היא כשפוסקו על
העגלה נוחו ד' קרשים
על העגלה נמצאת עודף
בעגלה אמה שהיא ר'
טפחים כשחלקים כן
הקרשים יבא גינתם פחות
ממ טפחים שהיו בין ד'
קרשים רצב לחלקם
וקמיל' כל פחות ממ'
טפחים כלבר דמי ומיל'
פנים העגלה אפילו ברה"י
תחא מקורה היא. ונחית
למ"ד דבעינן למימי
לקנן קרשים מלמטה
עוביין אמה מלמעלה כלין
הולכין עד כאצבע. פי'
הוא נחור משען ואוכל
בקרש ועולה עד שנמצאת
ראש הקרש עובה אצבע
ותחיה הקרש עביה אמה
משכתת לה המשלב'
קרשים מלמטה זו עם זו
ומתקנין ועלין עד
שנמצא למעלה ביהון
קורב לאמה וכוין שיש בין
ב' הקרשים אמה והיא אין
מקורות. אלא למ"ד כשם
שפוסקת עוביין אמה כן
מלמעלה עוביין אמה הכי
משכתת לה עגלה שאינה
מקורה. ופרכין רב כהנא
נמצא בומן שאינה

מקורה בומן שאין על העגלה קרשים אלא אטבי בלבד פירוש עגלה זו עשויה ב' קורות ארוכות וב' קורות בראשיהן
בנון מלמטה והטות האמצע מגולה ומינין באמצע לחיבה קורה יצאה חוץ לעגלה ב' אמות ומנחה מזה הצד וב'
אמות ומנחה מן הצד האחר ומכסיס האופנים בראשי הקורות היוצאות חוץ לעגלה ומטענין צ"ע העגלה הקרשים
תחתיים שונים ולישיתם ועוד ארבעת מקצועי העגלה ד' צעני ארוכים קבועים ועומדים במין כנופי העטה ורשית
משופעין בארשי שמטענין המינין ד' קרשים חרבי כשיעור טפחים ונקראין אטבי עינים מן ארוכים כאורך העגלה ו'
נקיבתי ואחרי העצם העומדים במין כנופי הארוכין לאורך העגלה והקצרים לרובת העגלה ונמצאו אלו העצם הנקראים אטבי
לארכן ולא לרוחבן והן כמין מסגרות שסוגרין בעד הקרשים מכל הצד והאלמלא האטבי היו הקרשים רחוקי העצם ותופלין ריש מי שערשין אטבי הללו מן בורל כענין שפרשנו. וכיון שפירק רב כהנא באטבי הקשו עליו לז' תמצא עגלה מגולה
ואטבי עליה והלא אטבי לא נעשו אלא לנתון על בבי עגלה טענה ובעת שהיא עטנה מקורה היא ונתנה רב כהנא. ותרומבא שמואל ביהדות. פי' יתדות שנים שלשה רחבות כמו טפח אגרות בעגלה שנמצא בין יחד ליתך כמו אמה

